

Justinian Teculescu - primul Episcop al Armatei Române Documente Inedite

Oferim circuitului științific un set de 15 documente, extrase și pregătite pentru tipar din Arhiva Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Aceste documente privesc hirotonirea întru arhiereu a protopopului de Alba Iulia Ioan Teculescu, ales episcop al Armatei Române cu titlul "*de Alba Iulia*", fiind astfel primul episcop înscăunat în funcțiunea de Inspector al clerului militar, cu gradul de general de brigadă, asimilat conform Legii privitoare la organizarea clerului militar, adoptată în anul 1921¹.

Nu avem știință dacă documentele selectate de noi și oferite circuitului științific au mai fost tipărite, în forma lor integrală, până în prezent. Noi le socotim inedite, cu rezerva de rigoare.

Deși cele 15 documente prezentate de noi vorbesc de la sine despre alegerea protopopului de Alba Iulia, Ioan Teculescu, ca episcop al armatei, precum și despre hirotonirea sa ca arhiereu, sunt necesare câteva explicații/precizări despre Episcopia Armatei, despre procedura alegerii, hirotonirii întru arhiereu, investirea și instalarea Episcopului Justinian Teculescu, inclusiv despre personalitatea sa deosebită. De asemenea, pe baza documentelor selectate de noi, se impun câteva precizări privitoare la alegerea Episcopului Justinian Teculescu ca episcop eparhial de Cetatea Albă și Ismail, în decembrie 1924, la nici doi ani de la instalarea sa ca Episcop al Armatei Române, cu titlul "*de Alba Iulia*" și sediul la Alba Iulia - Cetatea Încoronării.

Documentele sunt prezentate cronologic, în ordinea emiterii lor. S-au adăugat documentele 16 și 17, deja tipărite, care întregesc imaginea la investirea Episcopului Justinian Teculescu ca episcop al Armatei, în 31 martie 1923.

*

Atât în războiul din anii 1877-78, pentru dobândirea independenței de stat a României, cât și în războiul din anii 1916-1919, pentru întregirea Neamului Românesc, asistența religioasă a ostașilor armatei române - de la soldat la general - s-a asigurat prin "*preoți de armată*", adică prin preoți mobilizați în acest scop și care au însoțit trupele pe front, fiind alături de ostași permanent, chiar în primele tranșee în fața inamicului. În războiul din anii 1916-1919,

spre exemplu, au fost mobilizați 253 de preoți care au însoțit trupele pe front, puși sub ascultarea protopopului Constantin Nazarie, profesor universitar la Facultatea de teologie din București². Dintre aceștia, 24 de preoți au fost dați dispăruți (morți sau prizonieri) și 6 preoți răniți³. Generalul Constantin Prezan afirma: "*Preoții si-au făcut mai mult decât datoria, și este o cinste pentru cler, care alături de ostași, a dat mai mult decât i-am cerut noi pentru țară și neam*"⁴.

În amintitul război din anii 1916-1919, rolul preotului, alături de ostași, s-a dovedit extrem de benefic, ca învățător și îndrumător al acestora, nu numai ca oficiar al unor trebuințe religioase (spovedanie, împărtășanie, înmormântare etc.). Potrivit unui document din epocă, vremea ostășiei, armata, "*trebuie să fie nu numai o școală de vitejie și de îndeplinire de datorie către Patrie și Tron, ci și o școală de luminare și moralizare, din care soldatul să se întoarcă la cămin îmbunătățit sufletește și moralmente, ca astfel ostășia să devină și să fie privită ca o misiune vrednică de invidiat*"⁵. În același document se preciza: "*O astfel de activitate, cu caracter instructiv și moralizator, nimeni nu o poate desfășura cu mai multă competență și potriveală ca preotul, care, prin chemarea sa, este Apostol al luminii și moralității*"⁶.

Așa se face că, după încheierea ostilităților, s-a pus problema instituționalizării preoților de armată, adică crearea în structurile Armatei Române a unui corp de preoți militari activi, permanenți, asimilați corpului ofițeresc, cu grade militare corespunzătoare. Drept urmare - chestiune practic necunoscută în istoriografie - în sesiunea Sf. Sinod din 12 iunie 1920, Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei "*citește raportul privind la memoriul Î.P.S. Sale și la acela prezentat de P.S. Arhiereu Ipolit, din partea Prezidiului Consistoriului din Cernăuți, pentru organizarea clerului de armată*"⁷. Același document (sumarul sesiunii Sf. Sinod) mai consemnează: "*În urma discuției, se aprobă: 1) Sf. Sinod cu plăcere constată necesitatea organizării clerului de armată, și 2) Atât memoriul prezentat de Î.P.S. Mitropolit al Moldovei, cât și al Prezidiului Consistoriului din Cernăuți, care s-au acceptat de Sf. Sinod, să fie*

încredințate Î.P.S Mitropolit al Moldovei, care este ales de Sf. Sinod ca delegat ca să lucreze împreună cu Onor Minister de Război la rezolvarea acestei chestiuni”⁸.

Este lesne de sesizat cum, în problema organizării clerului militar, ca structură distinctă a Armatei Române, în acei ani după Marea Unire din 1918, Sfântul Sinod a afirmat inițiativa ca fapt firesc, conform cu atribuțiunile sale misionare. Mai mult, prin acțiunea energicului Mitropolit al Moldovei Pimen Georgescu (1853-1934; mitropolit: 1909-1934) această inițiativă a fost dusă la bun sfârșit, fiind legiferată de către corpurile legiuitoare ale României întregite, în actul normativ “*Legea privitoare la organizarea clerului militar*”, votată în Senat la 8 iulie 1921 cu cincizeci de voturi contra unu, și de Adunarea Deputaților la 19 iulie 1921, cu una sută șapte voturi contra două, sancționată de Regele Ferdinand I la 20 iulie 1921, prin Înaltul Decret nr. 3378⁹. Consiliul de Miniștri, în sesiunea de la 16 aprilie 1924, a aprobat Regulamentul pentru punerea în aplicare a legii privitoare la organizarea clerului militar, sancționat ulterior de Regele Ferdinand I. O nouă lege pentru organizarea clerului militar a fost adoptată în anul 1937, abrogându-se legea publicată în *Monitorul Oficial* la 6 august 1921¹⁰. Cu unele modificări, această lege a fost în vigoare până la 22 august 1948, când Episcopia Armatei a fost desființată de regimul comunist¹¹.

În amintita Lege privitoare la organizarea clerului militar se stipula: “*Art. 1 - Se admit în cadrele armatei, pentru necesitățile confesionale și ale dezvoltării sentimentului religios, preoți militari activi, de orice rit. Ei vor fi numiți prin decret Regal în baza unui concurs*”¹². Și încă: “*Art. 5. - Inspectorul clerului militar va fi un arhiereu, membru al Sf. Sinod, ales dintre candidații recomandați de Sf. Sinod în înțelegere cu ministrul de război și care va fi numit episcop militar prin decret Regal. El va purta titlul de «Episcop de Alba Iulia». Episcopul militar va avea o jurisdicție dublă, una spirituală și alta administrativă. Atribuțiile sale, fixate prin regulamentul legii, din punct de vedere administrativ, le va exercita asupra întregului cler militar: inclusiv preoții, pastorii, rabinii, imamii, din întreaga armată. Atri-buțiile din punct de vedere spiritual le va exercita numai asupra preoților de rit greco-oriental”¹³.*

Imediat după adoptarea legii, Sf. Sinod a propus Ministerului de Război cei patru candi-

dați pentru postul de Inspector al clerului militar. Ministerul de Război (ministru: general Ioan Răscănu) a admis pe protopopul de Brașov Vasile Saftu, militant de seamă a românilor brasoveni pentru Marea Unire din 1918. Urma ca să fie hirotonit întru arhiereu. Decesul său, în aprilie 1922, de o boală necrutătoare, a împiedicat acest fapt¹⁴. Ca urmare, s-a purces la o nouă procedură: Sf. Sinod a propus patru candidați Ministerului de Război, iar acesta, prin adresa nr. 37507 din 30 decembrie 1922 către Sf. Sinod, a înștiințat alegerea protopopului de Alba Iulia, Ioan Teculescu, solicitând hirotonirea sa întru arhiereu (doc. 1), fapt care s-a și petrecut la 5/18 martie 1923 (doc. 5). Între timp, au fost preparativele acestui important moment: tunderea în monahism la mănăstirea Hodos-Bodrog, de lângă Arad, sub numele de Justinian, ipopsifierea, scrierea Mărturisirii de credință etc. (doc. 2,3,4).

După hirotonirea întru arhiereu cu titlul de “*Episcop de Alba Iulia*” și Inspector al clerului militar, Sf. Sinod prin adresa nr. 29 din 19 martie 1923 a cerut “*întărirea*” prin Înalt Decret Regal al Episcopului Justinian Teculescu (doc. 7), fapt concretizat prin Î.D.R. nr. 1286 din 27 martie 1923 (doc. 6).

După hirotonirea întru arhiereu au urmat două importante momente: investirea regală din 31 martie 1923 (doc. 9, 10, 11, 12, 16 17) și instalarea la Alba Iulia - Catedrala Încoronării, ca Episcop al Armatei și Inspector al clerului militar (cu gradul de general de brigadă asimilat, conform Legii privitoare la organizarea clerului militar, art. 4). Cuvântarea rostită de Episcopul Justinian Teculescu la investirea sa de la Palatul Regal arată între altele, constientizarea faptului că este “*cel dintâi episcop al scumpei și vitezei noastre armate*”, precum și a faptului că “*având experiența îndelungată a creșterii poponului în această direcțiune* (preot paroh la Râsnov în anii 1894-1901, iar în anii 1901-1922, preot și protopop în Alba Iulia, total 28 de ani - n. n), “*cu tot zelul și iubirea o voi aplica și continua de azi înainte și între ostașii tării, ca fii ai aceluia popor*”¹⁵.

Deși împrejurările au făcut ca să păstorească doar un scurt timp clerul militar și ostasii Armatei Române, Episcopul Justinian Teculescu a lăsat în urma sa câteva fapte memorabile: a rânduit resedința Catedralei Încoronării de la Alba Iulia ca sediu al Episcopiei Armatei și al Episcopului militar; a rânduit prima promoție de preoți militari activi, prin concurs, conform legii, hirotezind în funcția de pro-

topop al clerului militar pe preotul Ioan Dăncilă, care a slujit până la pensionare, în 1944, în această calitate; a redactat, cu sprijinul preoților militari și a membrilor Sf. Sinod, Regulamentul pentru punerea în aplicare a legii privitoare la organizarea clerului militar, adoptat în formă definitivă de Sf. Sinod în sedința din 2 aprilie 1924, precum și, ulterior, de organele în drept: Ministerul de Război, Consiliul de Miniștri etc.¹⁶

Printre marile acțiuni cu caracter național întreprinse au fost: punerea pietrei de temelie a Mausoleului de la Mărășești, alături de Mitropolitul Moldovei și Sucevei Pimen Georgescu (6 august 1923); organizarea instituției Eroul Necunoscut (Soldatul Necunoscut) și aducerea rămășițelor pământești ale acestuia de la Mărășești la București, precum și înhumarea lor în Parcul Carol¹⁷.

Prin Înaltul Decret Regal nr. 920 din 8 martie 1923, au fost înființate noi Episcopii Constanța, Hotin și Cetatea Albă - Ismail (doc. 6). La 29 martie 1923 a fost ales Episcop de Cetatea Albă - Ismail preotul profesor universitar la Facultatea de Teologie din Cernăuți Nicolae Catlariuc (după hirotonirea întru arhiepiscop Nectarie), care a fost instalat/inseănat la 20 mai 1923, pentru ca la 7 noiembrie 1924 să fie ales Arhiepiscop al Cernăuților și

Mitropolit al Bucovinei (instalat la 10 noiembrie 1924), unde a păstorit până la moarte (1935). Așa se explică vacantarea scaunului Episcop al Cetatea Albă - Ismail, cu sediul la Ismail, și alegerea de către Sf. Sinod a Episcopului Armatei, Justinian Teculescu în acest post, la 17 decembrie 1924 și instalarea la Ismail la 21 decembrie 1924, unde a păstorit timp de șapte ani până la moarte¹⁸. Chiar în decembrie 1924(?), un ziar din Ismail publica biografia noului păstor al preotimii și poporului din cuprinsul eparhiei Cetatea Albă - Ismail, *"care a venit să-i lumineze și să-i conducă pe calea mântuirii"*.

Când a trecut la cele veșnice, la 16 iulie 1932, într-un sanatoriu din Brașov, Episcopul Justinian Teculescu avea 67 de ani. Vârsta patriarhală nu i-a fost dat să o atingă. Sunt anul acesta, la 1 noiembrie, 140 de ani de la nașterea sa. Binecuvântată să-i fie în veci amintirea!

În scaunul Episcopiei Militare de la Alba Iulia i-a urmat protopopul de Sibiu, Ioan Stroia (1865-1937; episcop militar: 1925-1937), iar acestuia Arhimandritul Partenie Ciopron (1896-1980) de la Catedrala Mitropolitană din Iași, care a păstorit la Alba Iulia în anii 1937-1948 (când s-a desființat Episcopia Armatei) și în anii 1962-1978 ca episcop eparhiot al Romanului și Husilor, cu sediul la Roman¹⁹.

Dr. Aurel Pentelescu,
Dr. Gavril Preda

Anexe

Anexa 1. 1922 decembrie 30.

Adresa Ministerului de Război către Mitropolitul Primat - Președintele Sfântului Sinod, Miron Cristea.

Ministerul de Război
Serviciul Personalului
Biroul VII Cler
Nr. 37507
30 dec. 1922

Înalt Prea Sfințite,

Dintre cei patru candidați, recomandați de Sf. Sinod prin adresele nr. 110 și 294/1922 pentru ocuparea postului de inspector al clerului militar, cu onoare aducem la cunoștința Înalt Prea Sfinției Voastre că s-a ales Prea Cucernicul Protopop Ioan Teculescu de Alba Iulia.

Pentru care, respectuos Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, să binevoiți a dispune îndeplinirea cuvenitelor forme legale spre a fi hirotonisit în arhiepiscop Părintele Protopop Ioan Teculescu, potrivit Art. 5 din Legea clerului militar, după care acest Minister fiind sesizat, va întocmi Înalt Decret Regal pentru numirea Prea Sfinției Sale ca Inspector al Clerului Militar, cu titlul de "Episcop de Alba Iulia".

General de divizie,
ss/Mărdărescu

Înalt Prea Sfinției Sale
Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Primat - Președintele Sfântului Sinod.

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhiepiscopiei, dosar nr. 23/1923-1926, f. 3.

Anexa 2. 1923 ianuarie 10/28

Adresa Sfântului Sinod către Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului.

Sf. Sinod

Nr. 2 / 1923 ianuarie 10/28

Înalt Prea Sfintite.

Din nou am plăcuta ocazie să Vă aduc la cunoștință că dintre cei patru candidați propuși de Sfântul Sinod la postul de episcop militar respectiv de inspector al clerului militar, s-a desemnat (în text: designat) Prea cucernicul protopop Ioan Teculescu al Alba Iuliei.

Vă rog a-i aduce aceasta la cunoștință cu îndrumarea să între cât mai curând în emul monahal, apoi să se prezinte înaintea Noastră spre a primi îndrumările necesare privitoare la facerea preparativelor necesare pentru hirotonirea într-un arhiercu, precum îngrijirea de locuință, odăjdi arhieresti etc., ca după hirotonire să-și poată ocupa imediat postul

Primiți Vă rugăm Înalt Prea Sfintite ale Noastre întru Hristos frațești îmbrățișări.

Presedinte, Mitropolit Primat,

ss/Miron Cristea

Î.P.S. Sale

Î.P.S Mitropolit Dr. Nicolae Bălan al Ardealului etc.

* Arh. Sf. Sinod. fond Arhierci, dosar nr. 23/1923-1956. f. 2.

Anexa 3. 1923 martie 4/17.

Proces verbal privind săvârșirea iposilicrii pentru ridicarea la treapta arhieriei a Arhimandritului Justian Teculescu.

Proces Verbal

Anul una mic nouă sute douăzeci și trei, luna martie ziua 4/17, în urma alegerii făcută de Sf. Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, pentru locul de Episcop al clerului de armată, în persoana Prea Cucernicului Protopop Ioan Teculescu al Alba Iuliei, subscriși membri ai Sfântului Sinod, invitați fiind de către Înalt Prea Sfântul Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României și Presedinte al Sf. Sinod D.D. Miron, adunându-ne în Catedrala Sf. Mitropolii din București, după săvârșirea serviciului divin de seară, am făcut forma bisericească a iposilicrii pentru ridicarea la înalta treaptă a arhieriei a susnumitului, astăzi Prea Cuviosul Arhimandrit Justinian Teculescu, carele are a se hirotoni mâine duminică 5/18 martie 1923 în treapta de arhiercu - episcop al Clerului Armatei, cu titlul de Alba Iulia.

Drept care am subseris acest act spre știință.

ss/Nicodem [Munteanu] al Husilor

ss/Platon C. Ploiesteanul, locotenent Episcopal al Dunării de Jos

ss/Evghenie Pitesteanu

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923-1926. f. 13.

Note: 1. Text manu de cancelarie.

Anexa 4. 1923 martie 5/18.

Mărturisirea de credință a Arhimandritului Justinian Teculescu, candidat de arhiercu.

[Mărturisire de credință]

Eu, smeritul Arhimandrit Justinian Teculescu, din mila lui Dumnezeu candidat la înalta treaptă de Arhiercu, Episcop al clerului Armatei cu titlul de Alba Iulia, cu a mea mână mai înainte am rânduit:

Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute (în text: văzutele tuturor și nevăzutele);

Și într-unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul născut, care din Tatăl s-a născut mai înainte de totii vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, Cel ce este de o ființă cu Tatăl prin care toate s-au făcut;

Care (în text: carele) pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s-a pogorât din cer și s-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria (în text: Maria Fecioară) și s-a făcut om;

Și s-a răstignit pentru noi în zilele lui Pontiu Pilat (în text: în zilele lui Pilat din Pont) și a pătimit și s-a îngropat;

Și a înviat a treia zi după Scripturi.

Și s-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui;

Și iarăși va să vie, cu mărire, să judece viii și morții, a Căruj împărăție nu va avea sfârșit;

Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul, care (în text: carele) din Tatăl purcede, acela ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, care (în text: carele) a grăit prin proroci;

Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică;

Mărturisesc un Botez într-un ertarea păcatelor;

Astept învierea morților;

Și viața veacului ce va să fie. Amin.

Dupa acestea, recunose și primese și cele șapte sfinte Sinoade, care s-au adunat și au lucrat pentru întărirea asezămintelor și a credinței ortodoxe

Mărturisesc cu sufletul și cu mima să păzesc câte canoane și câte asezăminte au întărit sfintii Părinți, care s-au aflat la cele șapte sinoade și toate sfintele asezăminte și învățăturj câte după vieții s-au întocmit de sfintii Părinți, iar de câte s-au lepădat ei, mă lepăd și eu și toate câte au primit ei primese și eu.

Și iarăși mai mărturisesc să păzesc pacea Discriții și în toată vremea vieții mele să nu gândesc asupra ei nimic împotriva

si cu totul să mă urmez si să mă supun învățăturilor si regulilor ci sub povătuirea Sfântului Sinod al sfintei Biserici autocefale ortodoxe române si a presedintelui său, Înalt Prea Sfintitul meu Stapân Arhiepiscopul si Mitropolitul Primat al României D.D. Miron Cristea, si mă lăgăduiesc cu muntea întreagă, cu dragoste si cu frica lui Dumnezeu a povătu si a învăta totdeauna pe dreptcredinciosii crestini în duhul sfintelor canoane si învățăturile Bisericii, si pe cât îmi va fi cu putintă să mă păzesc însami curat de orice răutate, nedreptate si violenție, care formând în totul viata mea cu pomenitele canoane, asezăminte si reguli.

Eu, Justinian arhimandritul, din mila lui Dumnezeu candidat de arhieru, Episcop al armatei, cu titlul de Alba Iulia ales de Sf. Sinod, cu a mea mână am scris si am iscălit astăzi 5/18 martie anul mântuirii una mie nouă sute douăzeci si trei în Catedrala Sf. Mitropolii din Bucuresti.

ss/Justinian, arhimandrit

† Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923-1923, f. 16

Note: 1. Text olograf Justinian Tecelescu

Anexa 5. 1923 martie 5/18

Act de hirotonire întru arhieru a Arhimandritului Justinian Tecelescu.

Regatul României

Act

Noi, Miron, Arhiepiscop si Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României si Presedinte al Sfântului Sinod, împreună cu P.P.S. Episcopi Nicodem al Husilor si Vartolomei al Râmnicului Nouului Severin si PS Arhieru Evghenie Pitesteanul, săvârșind Sfânta Liturgie în biserica cu patronul Sf. Împărali Constantin si Elena, Catedrala Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei, am hirotonit Arhieru, prin chemarea harului întru sfântului si de viață făcătorului Duh pe Prea Cuviosul Arhimandrit Justinian Tecelescu, ales de Sântul Sinod pentru locul de Episcop al Clerului de Armată, cu titlul de Alba Iulia.

Făcut si semnat în palatul Sf. Mitropolii din Bucuresti, astăzi duminică 5/18 martie, anul mântuirii una mie nouă sute douăzeci si trei.

ss/Miron, mitropolit primat

ss/Nicodem al Husilor

ss/Vartolomei al RNS

ss/Evghenie Pitesteanu

ss/Visarion al Argesului

Au fost de față.

ss/Pimen, Mitropolitul Moldovei si Sucevei

Delegatul Ministerului de Război.

ss/general Pujinski

ss/General (indescifrabil)

† Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923-1926, f. 14.

Note: 1. Text manu de cancelarie.

Anexa 6. 1923 martie 9.

Adresa Ministerului Cultelor si Artelor către Mitropolitul Primat Miron Cristea prin care se solicită ierarhi pentru noile eparhii Constanta Hotin si Cetatea Alba - Ismail

România

Ministerul Cultelor si Artelor

Directia Generală a Cultelor

Nr. 12 226

9 mart. 1923

Înalt Prea Sfintite,

Avem onoare a aduce la cunoștință Înalt Prea Sfintiei Voastre că prin Înaltul Decret Regal nr. 920 din 8 martie a. c., Majestatea Sa Regele (Ferdinand I - n. n) a binevoit a promulga legea prin care se înfintează noile Episcopii: "Constanta", "Hotin" si "Cetatea Albă - Ismail", pentru care Vă rugăm să binevoiti a dispune cele de cuviință.

Primiti, Vă rugăm, Înalt Prea Sfintite, asigurarea deosebitei noastre consideratiuni.

Ministru,

ss/pentru/indescifrabil

Director,

ss/indescifrabil

Înalt Prea Sfintiei Sale

Înalt Prea Sfintitului Mitropolit Primat.

Presedinte al Sfântului Sinod.

Bucuresti.

† Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 436.

Anexa 7. 1923 martie 19.

Adresa Sfântului Sinod către Ministerul de Război privind hirotonirea întru arhierci a arhimandritului Justinian Tecelescu.

Sf. Sinod
Nr. 29 / 1923 martie 19

D-lui Ministru de Război,

În urma adresei Dvs. nr. 37507/922, prin care Ne-ati adus la cunoștință că dintre cei patru candidați recomandați de Sf. Sinod pentru ocuparea postului de Episcop al armatei a fost ales P.C. Ioan Teculescu protopop de Alba Iulia.

Avem onoarea a Vă comunica că Prea Cucerencia Sa, după ce a fost mai întâi ridicat la rangul de Arhimandrit cu numele de Justinian Teculescu, în ziua de 5/18 martie 1923 a fost hirotonit întru arhiercu cu titlul de Episcop al Clerului de Armată în Catedrala Sf. Mitropolii din București.

Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus. Vă rugăm să binevoiti a mijloci întărirea sa prin Înalt Decret Regal.

Primiti etc.

[Mitropolit Primat.]

ss/Miron Cristea

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 5.

Note: 1. Text olograf (ciornă) Miron Cristea.

Anexa 8. 1923 martie 27.

Înalt Decret regal nr. 1286/1923 pentru numirea episcopului Justinian Teculescu în funcția de Inspector al clerului militar cu titlul de "Episcop de Alba Iulia".

Ferdinand I

Prin grația lui Dumnezeu și Voința națională

REGE AL ROMÂNIEI,

La toți de față și viitori sănătațe.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul de Război sub nr. 48942 din 27 martie 1923

Am decretat și decretăm:

Art. 1 - Prea Sfințitul Justinian Teculescu se numeste pe ziua de 1 martie 1923, Inspector al clerului militar cu titlul de "Episcop de Alba - Iulia".

Art. 2 - Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul de Război este însărcinat cu executarea decretului de față.

Dat în București la 27 martie 1923

Ferdinand

Ministru de Război,

General de divizie (ss) Mărdărescu

Nr. 1286

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhierci, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 24.

Note: 1. Copie dactilografiată, cu consemnarea manu:

"Pentru conformitate, seful biroului 7 Cler, Preot Econ. G. Georgescu Silvestru".

2. Publicat în "Monitorul Oficial" nr. 281 din 28 martie 1923.

Anexa 9. 1923 martie 30.

Adresa Ministerului Cultelor și Artelor către Mitropolitul primat Miron Cristea privind investitura regală din data de 31 martie 1923.

România

Ministerul Cultelor și Artelor

Direcția Generală a Cultelor

Nr. 17 523

30 mart. 1923

Înalt Prea Sfințite,

În ziua de 31 martie 1923, fiind a se da investitura cerută de Art. 4 din legea Sinodală Prea Sfinților Arhierci Visarion Puiu și Iacob Antonovici noii aleși Episcopi ai Eparhiilor Hotin și Dunărea de Jos, Precum și Prea Sfințitului Arhiercu Justinian Teculescu, numit Inspector al Clerului Militar cu titlul de "Episcop de Alba Iulia", avem onoarea de a Vă înconștiința despre această cu rugămintea să binevoiti a dispune a se aduce și la cunoștința Prea Cucerencilor membri ai Consistoriului Superior Bisericesc spre a fi de față la ceremonia ce se va face după alăturatul program.

În ceea ce privește pe Prea Sfinții membri ai Sf. Sinod, Prea Sfințiile lor au fost încunostiințați de Minister.

Primiti. Vă rugăm, înat Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre consideratțiuni.

Ministru,
ss/Constantin Banu

Director,
ss/indescifrabil

Înalt prea Sfințici Sale
Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Primat.

Presedinte al Sf. Sinod si Consistoriului
Superior Bisericesc - Bucuresti.

* Arh. Sf. Sinod. fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 439.

Anexa 10. 1923 martie 30.

Adresa Mitropolitului Primat Miron Cristea către membrii Sfântului Sinod.

Sfântul Sinod

Nr. / 30 martie 1923

Înalt Prea Sfințiti,

Avem onoare a Vă încunostiința că mâine 31 martie curent va avea loc investitura noilor Episcopi: al Hotinului, al Dunării de Jos și al Armatei, și Vă rog să binevoiți a lua parte și Î.P.S. Voastre.

Totodată Vă rog ca după ce se va termina solemnitatea investiturii să ne întrunim în palatul Mitropolitan spre a ne rosti asupra hirotonirii întru Arhieriei a P.P.C.C. Ec[onom] Nic[olae] Cotlarciuc. Gh[eorghe] V. Niculescu și Ilie Teodorescu alesi episcopi de Marele Colegiu pentru eparhiile: Cetatea Albă - Ismail, Hotin și Constanta.

Presedinte, Mitropolit Primat,
Ss/Miron Cristea

Î.Î.P.P. Membri ai Sf. Sinod

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 440.

Note: 1. Text olograf (ciornă) Miron Cristea.

Anexa 11. 1923 aprilie 1/14.

Gramata Mitropolitană și Sinodală pentru Episcopul Justinian Teulescu al Armatei Române.

Gramata

P.S. Episcop al Armatei Justinian Teulescu

Miron.

Din mila lui Dumnezeu și cu vointa clerului și a poporului Arhiepiscop, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Exarh al Plaiurilor, Primat al României și Locțiitor al Cesareei din Capadocia, presedinte al Sf. Sinod al Bisericii Autocefale Ortodoxe Române, membru de onoare al Academiei Române etc.

Iubitului cler militar și iubiților noștri ostasi de toate gradele ai României întregite, har și pace de la Dumnezeu părintele din ceruri, iar de la Noi salutarca și binecuvântarea Noastră arhipăstorească.

Facem cunoscut tuturor celor cărora se cuvine, că Sf. Sinod al Bisericii Autocefale Ortodoxe Române, ca supremă autoritate bisericească din țară simțindu-se îndatorat a da o îngrijire deosebită și specială educației morale-religioase și sociale vitejilor noștri ostasi români chemați să apere și pe viitor scumpa noastră patrie, la nevoie chiar cu jertfira vieții lor și a mentine, a cultiva și a oteli însusirile cetățenesti și ostășesti ale armatei noastre, cu cari s-au distins ostasi români în tot cursul veacurilor trecute, precum și în timpul mai nou, în vremea marelui război din 1916-18, când spre mulțămirea Noastră și a tuturor bunilor români, clerul nostru detasat în serviciul armatei a fost la înălțimea chemării sale, îmbărbătând pe ostasi la lupte și dându-le pilda cea bună a iubirii și împlinirii datoriei către patrie până la jertfa propriei lor vieți, - a luat inițiativa (întrerupere de text) special în frunte cu un episcop al armatei ca inspector și îndrumător al acestui cler.

După războiul de întregire a scumpii noastre patrii și de unire a tuturor provinciilor române sub un singur sceptru al glorioșului nostru rege desrobitor Ferdinand I și conducătorii, Statului român, la propunerea Bisericii sale naționale, a considerat [de] trebuință să deie tineretului înrolat în armata română, prin clerul militar, o specială îngrijire sufletească care să corespundă vechilor tradiții bisericești și naționale, și aspirațiilor, din cari au izvorât virtutile poporului român în trecut și - cultivând în întreaga armată un suflet unitar - să o ferească de toate curentele străine, cari ar putea produce indiferentism față de pământul țării, necredință și porniri distructive.

În scopul acesta, corpurile legiuitoare au votat și M. S. Regele a sancționat "*Legea privitoare la organizarea clerului militar*"; publicată în *Monitorul Oficial* din 6 august 1921.

În conformitate cu art. 5 din această lege, Sf. Sinod a propus, prin alegere, patru candidați pentru înaltul post de inspector al clerului militar, cu titlul de "*Episcop de Alba Iulia*".

Dintre candidații recomandați de Sf. Sinod Onor Ministerul de Război, prin adresa nr. 37 507/1922, Ne-a făcut cunoscut că a fost numit și întărit de Majestatea Sa Regele Prea Cucernicul Ioan Teulescu, Protopop al Alba Iuliei din eparhia Clujului, Vadului și Feleacului. Premeșse acestea, nou numitul a intrat în cinul monahal în Sfânta Mănăstire Hoșos - Bodrog din eparhia Aradului, primind numele de Justinian, iar duminică 5/18 martie 1923 l-am hirotonit Noi întru Arhiercu, asistat de P.S. Episcopi Nicodem al Hușilor, Vartolomei al Râmnicului Noul Severin și de Arhiercu Evghenie Piteșteanul în Catedrala Sfintei Mitropolii din București, după ce mai înainte, în aceeași Catedrală, l-am fost ridicat la rangul de Arhimandrit. Astfel având darul de Arhiercu, M. S. regele a binevoit să-i dea în ziua de 18/31 martie [1923], în fața tronului și în prezența Altetei Sale Carol, mostenitorul Tronului, și în fața tuturor înalților diriguitori ai Țării - clerici, militari și civili - tradiționala investitură Regală, predându-i cărja episcopască, oferică (Regelui - n. n) de Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Primat.

Pe temelial acestor forme legale, Noi, ca presedinte al Sf. Sinod dăm primului Episcop al Armatei Române P. S. Justinian Teulescu, carele și până acum s-a distins prin o activitate plină de zel și de virtuți meritorii pe tărâmul bisericesc și cultural-național, prin această gramată mitropolitană și sinodală și investitura canonică de Episcop al Armatei cu titlul de Alba Iulia, spre a îndeplini odată cu atribuțiunile duhovnicești și administrative, prevăzute în Legea de organizare a clerului militar și în

Regulamentul privind la aplicarea acestei legi și însărețirea și îndatorirea apostolică de a lucra cu toată râvna și osârdia și cu toată dragostea care biruiește toate, și în deplin acord cu Sf. Sinod, pentru dezvoltarea și întărirea credinței și a sfinței iubiri de patrie a ostașilor români, a-i conduce pe drumul virtuților cetățenești și militare, ca să fie buni și viteji apărători ai patriei și neamului, loiali și cei mai credincioși supuși ai gloriosului nostru Rege (Ferdinand I - n.n.) și a legiților lui urmași, și (întrerupere de text, aprox. 4-5 cuvinte) pavază și scutul nebiruit, la adăpostul căruia Ţara și Neamul să-și poată îndeplini misiunea sa spre binele și progresul poporului român și spre promovarea intereselor de civilizație și amicitie în Orientul European.

Totodată, recomandăm întregului eler al armatei și tuturor ostașilor români, buni și credincioși în ai patriei, ca să dea P.S. Episcop Justinian ascultare și supunere desăvârșită, considerându-l din al lor duhovnicesc părinte, spre a putea să-și îndeplinească după cuviință însemnata sa chemare care i s-a încredințat de Biserica de Ţară și de Augustul nostru suveran.

Dată astăzi 1/14 aprilie anul mântuirii una nouă sut, douăzeci și trei în palatul Sf. Sinod din București:

[Mitropolit Primat, Președinte al Sf. Sinod.]

Ss. Miron Cristea

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 6-7

Note: 1. Text olograf (ciornă) Miron Cristea, cu unele dificultăți de transcriere. Nu am depistat încă textul (final) dactilografiat al Gramatei mitropolitane și sinodale.

2. Prima întrerupere de text vizează, desigur, inițiativa Sf. Sinod de a oferi armatei corpul preoților militari activi, pentru permanțizarea asistenței religioase, puși sub ascultarea unui episcop militar, membru de drept al Sf. Sinod.

3. A doua întrerupere în text nu a putut fi (încă) reconstituită.

Anexa 12. 1924 decembrie 19.

Adresa Ministerului Cultelor și Artelor către Mitropolitul Primat Miron Cristea privind investirea Episcopului Justinian Teculescu ca episcop al eparhiei Cetatea Albă - Ismail.

România

Ministerul Cultelor și Artelor

Direcțiunea Cultelor

Nr. 62.944 / 19 dec. 1924

Înalt Prea Sfințite,

În ziua de 20 decembrie [1924], ora 12, fiind a se da de către Majestatea Sa Regele (Ferdinand I-n.n.) în Palatul Regal din București investitura cerută de art. 4 din legea Sinodală, Prea Sfințitului Episcop Justinian Teculescu, nou ales Episcop al Eparhiei Cetatea Albă-Ismail, avem onoare a vă încunostiința despre aceasta, rugându-vă să binevoiti a lua parte la această ceremonie, precum și a dispune a fi invitați și P.P.S.S. membri ai Sf. Sinod și P.P.C.C. membri ai Consistoriului Superior Bisericesc, aflați în Capitală.

Primiti Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite,

asigurarea deosebitei noastre consideratiuni.

Ministru,

ss. / Al. Lapedatu

Director General,

ss. indescifrabil

Înalt Prea Sfințitului

Mitropolit Primat, Președinte al Sf. Sinod

și Consistoriu Superior Bisericesc,

București.

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 23.

Note: 1. Înregistrat la Sf. Sinod cu nr. 823/19.XII.1924.

2. Rezoluția Mitropolitului Primat: "*Se ia act și se invită P.P.S.S. membri aflați în capitală*".

Anexa 13. 1924 decembrie (?)

Biografia P.S. Episcop Justinian Teculescu tipărită într-un ziar din Ismail.

Biografia P.S. episcop Justinian Teculescu

Pentru ca preoțimea și întreg poporul creștin din cuprinsul acestei de Dumnezeu păzite Eparhii să cunoască cu adevărat cine este noul păstor care a venit să-i lumineze și să-i conducă pe calea mântuirii, dăm mai jos câteva date și note biografice din care să reiasă personalitatea P.S. Episcop Justinian.

P.S. Justinian Teculescu s-a născut în anul 1865 noiembrie 1, în comuna Covasna, jud. Trei-Scaune, din părinți țărani. Școala primară, începută în comuna natală, a continuat-o la Brașov, unde a urmat și liceul românesc "Andrei Saguna", pe care l-a terminat în anul 1885, când a luat bacalaureatul.

Creștet de mic într-o atmosferă de căldă religiozitate inspirată de unchiul său Gherasim, fost superior al Sf. monastiri din Predeal și Atanasie, fost arhimandrit la Episcopia din Buzău, după terminarea cursului liceal a intrat la Institutul de teologie "Andrei Saguna" din Sibiu.

Terminând studiile teologice și pedagogice a funcționat ca învățător în com. Râșnov, de lângă Brașov, unde mai în urmă fiind ales ca paroh a rămas până în anul 1901, când a trecut ca protopop la Alba Iulia.

Atât ca învățător, cât și ca paroh și protopop a dezvoltat o activitate rodnică atât pe terenul bisericesc, cât și pe cel secolar și național.

În interval de 22 ani, cât a păstorit ca protopop s-au reparat și zidit din nou în cercul său (protopopiatul Alba Iulia - n.n.)

28 biserici și 18 școli. A stat în fruntea tuturor mișcărilor naționale, îndeosebi în anii războiului, conluerând ca președinte al Consiliului Național la marea adunare de la 1 Decembrie 1918 ținută în Alba Iulia, când Ardealul s-a unit cu patria mamă, și a fost apoi de față la luarea pe seama a tuturor instituțiilor de către stăpânirea românească.

La finele (în text: finea) anului 1922 fiind propus din partea Sf. Sinod ca Episcop al armatei și confirmat în această înaltă misiune de către M.S. Regele (Ferdinand I - n.n.), a intrat în cinul monahal, fiind tuns în mănăstirea Hodosbodrog de lângă Arad. După aceasta, fiind hirotonisit ca arhiepiscop la Sf. Mitropolie din București la 1 aprilie 1923, a intrat în funcțiunea de Episcop al armatei, fiind astfel cel dintâi misionar al armatei noastre în treapta de episcop al ei.

În această funcțiune a stat până la 17 decembrie 1924, când a fost ales prin Marele Colegiu de Episcop al Cetății Albe - Ismail, primind în ziua de 20 decembrie 1924 investitura regală, iar în ziua de 21 aceeași lună a și fost instalat în Catedrala și reședința Episcopală din Ismail, luând astfel conducerea Episcopiei noastre ce i-a fost încredințată.

Pe teren literar s-a manifestat ca colaborator la diferite jurnale și reviste, scriind atât versuri, cât și în proză: tratate îndeosebi din domeniul teologiei pastorale.

În primul parlament al României Mari a fost ales ca Senator (de drept - n.n.) al cercului Alba Iulia.

Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 95.

Note: 1. Cup din ziar, în care se mai poate lectura următorul paragraf: "În urmă M.S. Regele (Ferdinand I - n.n.) și A.S. Principele Moștenitor (Carol - n.n.) s-au întretinut cu Înalțul Prelat, cu Membrii Guvernului și persoane prezente, iar la ora 12.45 s-au retras, după care Înalțul Prelat a fost condus la Sfânta Mitropolie cu același ceremonial ca la venire". Evident, paragraful citat se referă la ceremonia de investitură de la Palatul Regal din ziua de 20 decembrie 1924. În mod cert cupul din ziar este de la sfârșitul lunii decembrie 1924.

2. În josul paginii, tipărit: "Roitman-Ismail".

Anexa 14. 1925 martie 31.

Adresa Ministerului de Război către Patriarhul României, Miron Cristea, privind demisia Episcopului Justinian Teculescu din postul de Inspector al clerului militar, fiind ales și confirmat ca Episcop la Cetatea Albă și Ismail.

Ministerul de Război
Serviciul Personalului
Nr.10752 / 31 martie 1925

Înalt Prea Sfințite,

Avem onoarea a aduce la cunoștința Înalț Prea Sfinției Voastre, că prin Înalțul Decret nr. 791 din 31 martie 1925, s-a primit demisia din postul de Inspector al clerului militar, cu titlul de "Episcop de Alba Iulia", a Prea Sfințitului JUSTINIAN TECULESCU, fiind ales și confirmat ca Episcop al Cetății Albe - Ismail, pe ziua de 1 ianuarie 1925.

Acest post rămâne vacant până la alegerea și investirea, conform legii și regulamentului, privitor la organizarea clerului militar, a unui nou Episcop militar, în care seop înaintăm 20 de exemplare din această lege.

Ministru de Război
General de Divizie,
ss. / Mărdărescu

Seful Serv. Personalului,
Colonel,
s.s. / N. Negreanu

Înalt Prea Sfinției Sale,

Înalt Prea Sfințitului Patriarh al României

D.D. Dr: Miron, Președintele Sfântului Sinod al Bisericii Române,
București.

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 23/1923 - 1926, f. 17.

Anexa 15. 1925

Fisa biografică a Episcopului Justinian Teculescu din Arhiva Sfântului Sinod

Justinian Teculescu

S-a născut la 1 noiembrie 1865 în Covasna, jud. Trei-Scaune.

A urmat școala primară la Covasna și liceul la Brașov. După luarea bacalaureatului, în 1885, a trecut la Seminarul Teologic din Sibiu, pe care l-a absolvit în 1888.

Un timp a funcționat ca învățător în comuna Râsnov, lângă Brașov, apoi, în 1896, a fost hirotonisit preot pentru biserica acestui sat. În 1901 a fost ales protopop de Alba Iulia. În decurs de 22 de ani, ca protopop, a reparat și zidit 28 de biserici și 18 școli primare și secundare.

A fost un dârz luptător naționalist. Odată cu izbucnirea primului război mondial, casa protopopului Teculescu a devenit locul de întâlnire a preoților și învățătorilor din ținutul Alba Iulia, iar după intrarea României în război, ungurii stabiliseră felinarul de care avea să fie spânzurat popa Teculescu dacă românii ardeleni ar fi cutezat să se ridice contra stăpânirii ungurești. În toamna anului 1918, Teculescu, ajutat de câțiva ofițeri români a organizat gărzile naționale din Alba Iulia, fiind ales apoi președinte al Consiliului național din acest ținut.

În primul parlament al României întregite, protopopul Ioan Teculescu a fost ales senator de Alba Iulia, iar în toamna anului 1922, Sf. Sinod l-a desemnat episcop al clerului militar, primind investitura la 18 mai 1923.

Ca episcop al Armatei a funcționat un an și jumătate, în care timp a pus în aplicare Legea clerului militar, elaborând Regulamentul necesar. A prezidat, în calitate de Episcop al Armatei marea solemnitate din 14 - 17 mai 1923 de aducere a osemintelor Eroului Necunoscut din Mausoleul de la Mărășești, în Parcul Carol din București.

În 17 decembrie 1921 a fost ales episcop al Cetății Albe - Ismail, unde a păstorit 7 ani și jumătate până la 16 iulie 1932.

când a decedat la Sanatoriul de la Brasov. A fost îngropat la Covasna în cripta pe care singur și-a pregătit-o din vreme pentru vesnică odihnă.

A scris și publicat în diferite reviste și ziare versuri, articole și predici, din care o parte le-a adunat într-un volum, tipărit în anul 1931, cu titlul Pentru Neam și pentru Lege.

* Arh. Sf. Sinod, fond Arhieriei, dosar nr. 2/1925.

Note: 1. Text manu, autor neidentificat.

Anexa 16. 1923 martie 31

Cuvântarea Episcopului Justinian Teculescu la investirea sa ca episcop al Armatei, Inspector al clerului militar, de către Regele Ferdinand - Palatul Regal, București

Sire,

Cu inima plină de sentimentul celei mai depline supunerii și loialității primesc în acest mare și sublim moment, cărja pe care Majestatea Voastră mi-o predă, ca simbol al puterii și datoriei de păstorire sufletească, mie, celui dintâi episcop al scumpelor și vitezei noastre armate. Și cum bine știu și cunosc sollicitudinea Majestății Voastre față de armată, ca instituția cea mai apropiată de inima Majestății Voastre, tot așa de bine știu și sunt convins că prin nimic nu voi putea mai bine și mai deplin răsplăti grația Majestății Voastre la numirea mea de Episcop al armatei, ca prin grija și silinta neadormită ce voi depune întru creșterea religioasă, morală și patriotică a bravei noastre armate.

Având experiența îndelungată a creșterii poporului în această direcțiune, cu tot zelul și iubirea o voi aplica și continua de azi înainte și între ostasii țării, ca fii ai aceluiași popor.

Pe temelgia tare și de secol probată a legii strămoșești voi zidi lucrarea mea, punând ca piatră cea din capul unghiului, cele trei virtuți ale legii creștine: Credința, Dragostea și Nădejdea.

Credința, adică către persoană Augustă și Tronul Majestății Voastre; Dragostea, către patria care îi sustine și adăposteste; Nădejdea, în viitorul și izbânda cu glorie a neamului nostru.

Neobosit mă voi sili, Sire, a face pe toți, și la toate ocaziunile, spre a pricepe și înțelege că: fraza de mare și adânc înțeleasă "*Nihil Sine Deo*" ca deviză a Casei noastre Regale, ca și a țării întregi, nu este nicidecât o frază decorativă pe stindardul emblema patriei, ci un memento slănit și perpetuu pentru toți ostanii țării, ca să știe și să cunoască sulletul înaintașilor lor, care începând de la Rovine și până la Baia, de la Călugăreni la Selimbăr, de la Plevna până la Grivița și de la Mărăști și Mărăcești până la Tisa, stăpâniți de înțeleșul adânc al sfintei devize, au apărat și întregit patria iubită și au fărut coroana strălucitoare cu care Majestatea Voastră, în cetatea scumpă neamului întreg, în Alba Iulia, V-ați încoronat ca rege prea glorioș al tuturor românilor.

Adânc și strălucitor voi îndemna pe toți a-și săpa în inimă deviza țării noastre, adânc ca să nu se steargă niciodată și strălucitor ca să o poată arăta și casnicilor lor, când se vor întoarce din serviciu la căminurile lor.

Animat de aceste sentimente și intențiuni și cu rugămintea către Părintele Creșe de a ocroti și binecuvânta cu zile multe și glorioase ca și până acum, Domnia Majestății Voastre și a întregii dinastii, din toată inima rostesc:

Să trăiască Majestatea Voastră!

Să trăiască Majestatea Sa Regina!

Să trăiască A.S.R. Principele și Principesa Mostenitori și scumpa Lor Odraslă Principele Mihai!

Să trăiască scumpa și viteaza armată română!

* Revista "Biserica Ortodoxă Română", nr. 7, 1923, p. 521.

Note: 1. Ministrul Cultelor, Constantin Banu, a citit diploma de investire.

Anexa 17. 1923 martie 31.

Răspunsul Regelui Ferdinand I la investirea Episcopului Justinian Teculescu ca Episcop al Armatei, Inspector al clerului militar - Palatul Regal, București.

Prea Sfintice Episcop Justinian,

Înmănându-ți astăzi cu vic plăcere cărja episcopală, am întârit în Tine pe întâiul Episcop al armatei la conducerea Clerului militar ortodox, pentru păstorirea sufletească a mult iubitorilor mei ostasi.

Un întins câmp de muncă spirituală se deschide înaintea Ta și totodată grea și frumoasă răspundere, căci cum va fi păstorul așa va fi și turma. Am nestrămutata încredere că preoțimea militară cu Episcopul ci în frunte vor fi mereu adânc pătrunși de înalta lor menire, încredere la care Măi îndreptătesc înălțătoarele pilde din războiul trecut. Dacă comandanților militari le este încredințată misiunea să învețe pe fiii țării cum să lupte și prin ce mijloace să biruiască. Vouă vă revine datoria să-i pregătiți și să le înarmați sufletele ca să poată îndura toate greutățile și rezista la toate ispitele, întărindu-i în credința și în frica lui Dumnezeu. Ogorul este bine pregătit. Și asteaptă acuma în Prea Sfintia ta pe bunul grădinar.

Ți s-a hărăzit titlul de Episcop de Alba Iulia ca o pioasă amintire a vechii Mitropolii zidită acolo de Mihai Vodă cel Viteaz, și ca un simbol al ideii de unitate națională, pentru care vrednica noastră armată a adus atâtea jertfe mari și glorioase.

Sunt sigur că vei găsi în patriotismul Prea Sfintiei Tale și al Clerului ce vei conduce destulă râvnă ca să propovăduiești ostasilor Mei, pe lângă cea mai fierbinte iubire de țară, frumoasele virtuți ostășești, dragostea de steag și credința neclintită în Regele lor.

* Revista "Biserica Ortodoxă Română", nr. 7, 1923, p. 521-522.

Note: 1. În aceeași zi, 31 martie 1923, și cu același ceremonial de la Palatul Regal, a fost investit și Episcopul Hotinului, Visarion Puiu (1879-1964).

Note

1. Vezi pentru aceasta, întru altele, studiul nostru *Înființarea Episcopiei Armatei. Episcopi militari*, în vol. *Biserica și Armata*, ed. Ilie Manole, București, 1966, p.p 172-185 (colecția "Revista de Istorie Militară", 4).

2. Vezi pe larg toate acestea în CONSTANȚIN NAZARID, *Activitatea preoților de armată în campania din 1916-1918*, București, Tipografia cărților bisericești, 1921, 108p.; idem, extras, în vol. GHEORGHE NICOLĂESCU s.a. *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari, 1916-1919*, Editura Europa Nova, București, 2000, p. p. 428-463.

3. *Ibidem*, p. 99 sau p. 462.

4. *Ibidem*, p. 21.

5. *Ibidem*, p. 6.

6. *Ibidem*

7. *Arhiva Sfântului Sinod* (în continuare Arh. Sf. Sinod), fond *Arhieriei*, dosar 23, f. 548 verso.

8. *Ibidem*.

9. Vezi "*Monitorul Oficial*", nr. 99 din 6 august 1921.

10. "*Monitorul Oficial*", nr. 67 din 22 martie 1937.

11. Instituția preoților militari a renăscut, fără a avea Episcopie Militară, abia în anul 1995, în baza Protocolului privind organizarea și desfășurarea asistentei religioase în Armata României inițiat de Ministerul Apărării Naționale (ministru Gheorghe Tinca) și semnat la 11 octombrie 1995

cu Biserica Ortodoxă Română. Ideea reînființării Episcopiei Armatei Române nu este agreată de conducerea Bisericii Ortodoxe Române, în prezent. În anul 2000 Parlamentul României a adoptat Legea privind constituirea și organizarea clerului militar. Vezi "*Monitorul Oficial*", nr. 561 din 13 noiembrie 2000.

12. Vezi nota 9

13. *Ibidem*

14. Vezi, între altele, MIRCEA PĂCURARIU, *Politica statului ungar față de biserica românească din Transilvania în perioada dualismului (1867-1918)*, Sibiu, 1986, p. 192.

15. "*Biserica Ortodoxă Română*", nr. 7, 1923, p. 521.

16. *Arh. Sf. Sinod*, fond *Arhieriei*, dosar nr. 2/1925.

17. Vezi pentru aceasta, între altele, AUREL PENTELESCU, GAVRIIL PREDĂ, *Mitropolitul Pimen Georgescu. Viata și înfăptuirile sale (1853-1934)*, Editura Printeuro, Ploiești, 2003, p. 136, 138; TRAIAN POPA SISSEANU, *Soldatul Necunoscut. Istorie și cult*, București, 1935, p. 69-79.

18. Cf. MIRCEA PĂCURARIU, *Dictionarul teologilor români*, ed. a II-a, editura Enciclopedică, București, 2002, p. 488.

19. *Ibidem*, p. 101.

Abstract

Justinian Teculescu - The First Bishop of the Romanian Army. Unpublished Documents

We offer to the scientific circuit a set of 15 documents, extracted and prepared to be printed, from the Archive of the Saint Synod of the Romanian Orthodox Church.

These documents concern the ordainment as bishop of Archpriest of Alba Iulia, Justinian Teculescu, as Bishop of the Romanian Army, with the title "de Alba Iulia", thus being the first bishop named in the position of Inspector of the military clergy, with the military degree of brigadier general assimilated according to The Law Regarding the Organisation of the Military Clergy, passed in 1921.

Although the circumstances allowed him to shepherd the military clergy and the soldiers of the Romanian Army only for a short time, Bishop Justinian Teculescu left behind some memorable deeds. Some of his great actions with national features were: placing the first stone at the foundation of the Mausoleum of Mărășești; organizing the Unknown Hero's Institution and bringing his earthly remains from Mărășești to Bucharest, as well as burying them in "Carol Park" in Bucharest.

In December 1924 the Saint Synod of the Romanian Orthodox Church chose him Bishop of the new Bishopric of Cetatea Albă - Ismail. There he served for seven years, until he died, at the 16th of July 1932, in a sanatory from Brasov. He was buried in his native town, Covasna.

